

Roma yaaba

¹ Mini Pɔli, Jesu Kiristu tuonsɔnlo, ke bi yini nni ke min tua ya tondo ke o gagdi ki baa wangi U Tienu laabaalɛamo, ² U Tienu bo tuodi ki niani, ki cedi ke bi sawalpuaba diani a tilɛama dianɛami nni, ke li ba tua yeni, ³ Ke li nua o Bijua yua n mali, ki tie Dafidi puolɛuanu, yaa tie ti gbannandi po. ⁴ Ke li dɔgdi yeni U Tienu Foɛanma paaciamu, ki waani ke o tie U Tienu Bijua ki dugni o iedma bi kpɛnba siiga, wani yua n tie Jesu Kiristu, T Diedo. ⁵ Wani ya po ke ti baa li ɛanbli, ki tua o tondba ki ba cedi o yeli po bi nilanba ɛ tuo ki ya cɔlni, ki go dugi o po. ⁶ Yinba yaaba ke Jesu Kiristu yini ne, i mo ye li nibuoli siiga nni. ⁷ N diani li tili ne yinba yaaba n ye Roma, ki tie U Tienu buakaaba, ke o gagdi ki yini yi ke yin tua niɛanba: U Tienu ti Baa yeni ti Diedo Jesu Kiristu ɛ puni yi li ɛanbli yeni mi yanduanma ! ⁸ N dɔ ba tieni U Tienu balga Jesu Kiristu yeli po yinba ya po, kelima ɛanduna kuli bani i dudugdi ɛ caa ki se naani. ⁹ U Tienu, min tuuni yua ya po, ke li nua o Bijua laabaalɛamo, tie n kasiedi, ke n maadi i maama daali kuli kaa cedi. ¹⁰ N miadi n jaandi nni kaa cedi, ke li ya tie o yanbuama po, min baa u sanu yeni li pamanli ki cua yiani. ¹¹ Kelima n bua min la yi, ki bɔgdi yeni yi U Tienu Foɛanma paabu, yin fidi ki ya se taajala lie ke li paa. ¹² Lani yaa ka, n ya cua i siiga, ti kuli ɛ taani ki baa li papaali kelima yinba

yeni mini n taani ki pia ya dandanli po. ¹³ N naataani, mii bua min wuoni yi ke n yen kali, ki jagi ke min cua i kani, ki la yi, ki cie ya luana n ye i siiga yeni ya nibuoli n sieni; ama hali yeni mola kuli, n dá ki ba sanu. ¹⁴ Li tie n po panli i, ke min gedi ki la Girekinba yeni bi yanbondanba, ki gedi ki la a gbanbanda yeni yaaba n ki kua cogu kuli. ¹⁵ Lanyapo, li tie n po buamonma i, ke min kpaandi ki waani yinba yaaba n ye Roma po, o laabaalɔamo. ¹⁶ Kelima mii ji jie fee yeni min waani o laabaalɔamo: li tie U Tienu paaciamu faabma i, yua n daani kulipo; ki cili juufinba ki tuadi Gilekinba ¹⁷ Li laabaalɔamo n dogdi ki wangi U Tienu teginma yaama n nua li dandanli, ki go tie li dandanli po, nani lan diani maama: “O niteginka baa fo o dandanli po. ¹⁸ U tienu panbienli nani tanpoli ki dogdi, ki yie bi niba tuonbiadi kuli po yeni yaali n ki tuagi i momoni sanu po bani yaaba n cedi ke bi tuonbiadi dogni i momoni. ¹⁹ Kelima lan buali ke ban ya bani U Tienu po yaali ki duagi ba ba waamu; U Tienu wani o ba n waani ba. ²⁰ Lanyapo, U Tienu nandi yaadi n ki pia bianu, O paaciamu yuu n ki pia gbenma yeni o yenyema ki duagi ba; bi nua likuli yeni bi nuni, hali nanduna tagma. Ti ya diidi wan tagi yaali kuli, bi niba ki pia ban ba yedi yaali ki faabi bi yula. ²¹ Kelima, ban bandi U Tienu, bi naa kpiagi o nani o tie U Tienu; baa tieni o balga yeni o tuonɔama; ama bi maalbiidi biani ba ke bi luoni bi pala ki ki kua li biigli nni. ²² Bi tie ti japaadi ki maali ke bi tie yanfodanba i, ki na tie gaada. ²³ Bi lebdi U Tienu yua n ki pia

juodma yudandi ki nan ŋua ya bonnannandi tie o nisaalo yua n ba kpe, lani yaa ka ti bonyugditi, ti yandi yeni a bonbalinkaana. ²⁴ Lani ya po i ke U Tienu tulni ba ti tuonjogindi po, ke ban ya tiendi bi pala n faadi yaali; ke bi ji tie bi ŋmiali nni, yaali n pia i fee, hali ki biidi bi gbanu. ²⁵ Bani yaaba n lebdi ki ŋa U Tienu momoni, ki nan ŋua mi tofaama, bani yaaba n kpiagdi U Tienu tagma ki nan ŋa wani o tagdo yua dagdi yeni ya kpiagdi n ki pia gbenma. Ami ! ²⁶ Lanyapo i, ke U Tienu tulni ba ke bi faadi ti tuonjogindi yeni i fee tuona: Kelima bi puoba ŋa U Tienu n tagi ba yaali ya po ki ŋodi ti cancagindi tuona. ²⁷ Bi jaba moko, lani n yeni, bi ŋa ban tagi o pua yaali ya po, ki fiindi bi gbanu, ki ŋua b jalieba ki cagni bi yula ki fiagdi bi bá. Bi ba baa bi gaadyema n dagdi yeni ya pani. ²⁸ Nani ban den ki maali ke ban bandi U Tienu yeni, U Tienu mo ŋmagdi ba bi pala n bua ya tuonjogindi po i, ke ban ya tie ya bona n ki pia mayuli. ²⁹ Bi pala gbie yeni yaali n ki tiegi kuli, mi biadma, mi ŋaanma, bu nunfanbiadb, ki nanga, mi kuukpama, li konkonli, mi niama, ku tugtongu, ³⁰ Bi tie dokpala, jonjondanba, yenyiekaaba, japaadanba, maciandanba, tuonbi-ididanba, danyiekaaba yeni yanluodanba. ³¹ Bi tie yanpiidanba, ŋanwaadanba, bi yama ki siadi bi nisaallielo po, baa pia niŋingbadma mo. ³² Bá ke bi bani U Tienu buudi po, ki bani ke yaaba n tie lan ya bona dagdi yeni mi kuuma; baa tie li bona baba ka, ama bi go taa yaaba n tie li bona po, ki go puuni ba i moni.

Diangbenga 2

¹ Yeni ke fini yua jiagi a lieba buudi ke a mo yaa tieni li bona ke bi baa jaliga kelima fini n buu ki go tiendi ti biidi. ² Ama ti bani ke u Tienu biidi jiama nua yaaba n jiindi i mɔni po. ³ Ama fini yua jaligi a lieba, ke nan tie li bona a maali ke a bu ñaa ti buudi nni i? ⁴ Bii a yini U Tienu bua cianla, o sugli yeni o pasongili kuli fanmi a? ⁵ Kelima maa a kangbadima po n cedi ke U Tienu pali biidi yaa daali ke o jiagi ti biidi. ⁶ Wan yua bigindi yua kuli yeni o tuona, ⁷ ki caa liiga ki kpaani U Tienu kpiagili yeni yaa miali n kan gbeni. ⁸ Ama bi japadanba yeni kanmaadi mɔni nba, a kangbada yeni bi mutuodanba, ⁹ yaalidigu yeni li ñmadili bu cua yaa nalinga n tieni bonbiilikuli po, cincinli Sufinba yeni yaaba n ki tie Sufinba. ¹⁰ Ama li pamanli yeni ti ñandi n yaa ye yaaba n tiendi yaala n ñani, cincinli Sufinba yeni yaaba ki tie ba, ¹¹ kelima U Tienu ki pia bɔgili. ¹² Li yapo yaaba ke yikodi baa cuo ba yeni yaaba n yie ti yikodi kuli kpe le nni. ¹³ Kelima yaaba n cindi ti yikodi kaa tie yaaba n mɔni U Tienu po, ama yaaba n suani yeni laa. ¹⁴ Kelima yaaba n ki bani U Tienu yaa kpagi ti yikodi, bi tieni li po yeni kelima ban mɔno bu tua yikodi i. ¹⁵ Li po, wangi yiko tuona yanjagili tie sieda, ¹⁶ maalima wangi yaa daali ke U Tienu baa bu bi niba ki tɔgini Jesu Krisiti labamaanli po. ¹⁷ A yaa yii sufa, a ye ti yikodi ki kpanmi yeni U Tienu, ¹⁸ ki bani o buama yeni li bona yia ke yikodi bo cabi, ¹⁹ A yaa tie a juama yeni li bonbonli nni ñmagidi ka, ²⁰ ki yendi bi

yanbondanba, ki tundi bi toba, daa maali ke a mi banma yeni i mɔni kaa. ²¹ Li yaa tie ke a tundi bi niba, be n cedi ke a ki tundi a baa i? A tundiki ban daa su, a ki suu? ²² Fini yua tundi ke ban daa conmi a ki conmi i? Fini yua yie a pada a ki su ti jandie nni i? ²³ A wangi a baa ke U Tienu teni fini o maama ke go ji kuandi o i fe kelima a ki colini nni o maama. ²⁴ Kelima bi nundi U Tienu ki dugini a yaa po i nani lan diani yeni. ²⁵ Ti kɔndi ŋani li ya sua ke a colini ti yikodi, li ya sua ke a yie, a kɔndi bu tua fanma i. ²⁶ Li yaa sua ke jelo colini yikodi, o gua tie jeli yaa? ²⁷ Jeli yaa colini nni yikodi, o ki pia mabili nani fini yua bani o ki yie yeni? ²⁸ Li yapo sufa mɔno tie yua lebdi o pali, li ki tie o gbanandi po kaa. ²⁹ kelima ti kɔndi tie li pali nni, i diani po kaa. O nilo donda ki ŋaa o kani kaa, U Tienu kani.

Diangbenga 3

¹ Roma yaaba pia be ke li cie ya nibuoli n sieni, ku kɔnciagu ŋuadi tie be? ² Lan tieni maama kuli, li mɔni boncianla kelima, U Tienu kpia ki mubni bani i, o ŋɔmaama. ³ Be ya po i! Bi siiga nni, tianba yaa dugi, bi yenyiema ba fidi ki buoni U Tienu n niani ba yaala i? ⁴ Lani waa ye! bá bi niba kuli ya tie tonandanba, U Tienu wani li tie mɔmɔndaano i, nani lan diani maama yeni: «KI fidi ban bandi a maama nni ke a tiegi, a ya buni yeni bi niba mo, ŋan paadi ba.» ⁵ Ti biadma ya dogdi U Tienu teginma, ti ba maadi be? U Tienu ya waani o pabienli ti biadma po, waa ji tiegi ii? (N maadi nani bi nisaalba n maali maama i)

⁶ yeni ka! U Tienu ya ki tiegi o ba bu ɲanduna ledi i? ⁷ N tofaama ya dɔgdi U Tienu momoni, ki waani o kpiagdi, li ba ga ledi i, ban bu nni nani n tie biidi daano yeni i? ⁸ Nani nitianba ń tabi ku tuotabgu ki tua ke ti maadi maama: «Be n cedi ke ti kan ya tiendi mi biadma, man yuandi ki cua yeni li bonɲanli?» U Tienu ba bu, ki cuo ba lan buali maama. ⁹ Lanwani i, i maali ke ti tie nimɔnba yo oo? kalam! Kelima ti bontitiedi waani ke tikuli Jufinba yeni ya nibuoli n sieni kuli ti tuonbiadi n yendi ti. ¹⁰ Nani lan diani maama: «Niteginka ji ki ye bá niyendo.» ¹¹ nilobá kuli ki pia yanfuoma. obá ki lingi U Tienu, bikuli bodi, bikuli tua yanpiidanba; ¹² Bá niyendo ki ye, ki tiendi yaali n ɲani, bá niyendo. ¹³ Bi kodgu tie kakuyaani. Bi kubi bi lanbu ki pua mi tofaama, bi ńɔgbana gbie yeni ti waalɔbdi. ¹⁴ Bi ńɔna gbie yeni ti solindi yeni ku tugtongu. ¹⁵ Bi taana yua mi sɔma wulma po. ¹⁶ U ɲmanbiidi yeni li yubɔnli n ye bi sanu po. ¹⁷ Bani ki bani mi yanduanma sanu; ¹⁸ Bi nuni ki bani U Tienu fangli. ¹⁹ To mɔla, ti bani ke yiko ń bili ya ńɔmaama, o bili ma yaaba n cɔlni li yiko po i, ke yuakuli ń fidi ki mubni o ńɔbu, ke ɲanduna kuli ń bandi o biidi U Tienu nintuali. ²⁰ Kelima, obá kuli kan fidi ki maadi ki faabi o bá U Tienu nintuali ki dugni o cɔlni yiko ń bili yaali. Kelima yiko n cedi ke o nilo bandi ti biidi. ²¹ Ama, mɔlane, yiko baba ka; U Tienu go dɔgdi o momoni ke bi bandi, ke yiko yeni bi sawalpuaba tieni kasiedi. ²² U Tienu saa i momoni yaaba n dugi Jesu Kiritu po ki pia li dandanli. Paadma bá

kuli ji ki ye. ²³ Kelima yuakuli tieni ti tuonbiidi kaa ji dagdi yeni U Tienu kpiagdi. ²⁴ Ama U Tienu njanbli po, ke bi faabi ba Jesu Kiritu daafaabma sanu po. ²⁵ Kelima U Tienu bo tuodi ki lugdi wani Jesu Kiristu, ke o ba tua ti candandi yaaba n dugi o soma po, ki fidi ki waani o teginma, kelima, yogu bá, o bo na kaa buni ki cuo bi niba bi tuonbiadi po, ke wan waani o juunli. ²⁶ ki waani o teginma molane, ke bi niba n bandi ke o teginma po, o ba faabi yua n dugi Jesu Kiristu po. ²⁷ Be ya po i, ke o nisaalo baa kpiagdi o yuli? Laa tuo. Ti laa yikodi i? A tuonana yikodi bii? N n, ti dudugdi yikodi po. ²⁸ Kelima ti maali ke o nisaalo ba mi faabima ti dudugdi po i, ama yiko colindi tuona po ka. ²⁹ Bii U Tienu tie Jufinba tienu baba i? Waa tie bi nilanba mo ya tienu yo oo? Nn o tie bi nilanba mo ya tienu. ³⁰ Kelima tienyendu baba n ye, ki ba faabi yaaba n kua ku konciagu yeni yaaba n ki kua ku konciagu. ³¹ Ti ji fanbi yiko, ki nua ti dudugdi yoo? Kalam! Ti dogdi ki waani yiko n pia ya mayuli i.

Diangbeenga 4

¹ ti baa yedi ledde ti yaaja Abalahanma po o den ba laa panpaani ti gba nandi po? ² li yaa den tie k Abalahanma tuonnanma po ki den yia o o ni moano n den baa fidi ki kpiagi wani o ba, ama utienu yaa nin tuali ka ³ lani yaa po ki diani yedi? Abalahanma den daani utienu keli po teni ke o yino niteginka. ⁴ moala po yua n soani li tuonli baa ba o panpaani o kanbaa ki yaa nua ke li tie paabu ka ama ke li tie panpaani. ⁵ li tie

yene yua n ki soani tuonli ki nan daani yua n tiendi mi teginma po o biidi daano po ba coadi o mo yaa dandanli ki li tiegi ⁶ yene ke Dafidi mo gaali ki ñalibaliga ye yaa nilo ke utienu n ki coadi yua yaa teginma kelima o tuona po ki nan yedi, ⁷ li pamanli ye yeni yaaba n ba sugili bi bi biadima po yeni utienu n piini yaaba yaa tuonbiidi, ⁸ li panmanli ye yeni ti yonbidaano n kan go tiadi yua yaa tuonbidi pon ⁹ nani laa pamanli baa tie yaaba n kua ku koanciagu bebe yaa po yo? kelima li yedi k Abalahama den daani utienu ke utienu nualo ke o tie niteginka ¹⁰ o den tie lede ke o den nuali o teginma? yaa yoginu ke Abalahama den kua ku koanciagu bi ke o daa den kua gu? yaa yoginu ke o daa den kua ama ki tie jelo. ¹¹ Abalahama den ba ku koanciagu nannanli ke li tie li dandanli teginma pengu, yaa yoginu ba ke daa tie jelo ki wan tua ba yaaba n daani kuli po ke wan nuali bi mo ki nunmanga ki bi tiegi ¹² ki wanga yaaba n tie junga yaa ba ki laa tie ti coanli bebe kaa, ama ke li tie yaaba n cuoni li dandanli nni yaa tana, nani ti baa Abalahama yaa dandanli yeni, hali ke o daa den kua o koanciagu. ¹³ Li naa tie li bali maama yaapo ka ke u Tienu den niani Abalahama yeni o puoli ñuani kuli ko ba cabi ban diedi ñanduna. Ama ki li tie li dandanli teginma po. ¹⁴ li yaa tie li bali maama yaa kubima ke ti baa tie o faaajielo lanwaani li dandanli tie fanfanma u ñoanianu mammo baa bodi ¹⁵ kelima li balimaama baa cuani UTienu pabienli ama li bali maama yaa ye naani libali maama miidima moko ki ye. ¹⁶ li yaa po ki yaaba n ba ba onñoanianu ba kelima li

dandanli yeni o ŋanbili po, ke lan tindi yaaba n tie Abalahama puolinuani ba yaaba n ki da tie yaaba n tuo li bali maama bebe ka ama yaaba n pia abalahama yaa dandanli (yua n tie ti kuli yaa ba) ¹⁷ nani lan diani maama n cabi ki tua yi nibuoli yeni mi diecianma kuli yaa ba ki go tie yaaba n daani utienu kuli yaa ba yua n tiendi li miali yaaba n kpe, ki go cedi yaa bonla n ki ye n tua yaaba n ye. ¹⁸ yeni yaa maama n den ye o po kuli Abalahama dandanli utienu nni kili pia wan guu yaala yeni wan baa tua mi diecianma kuli yaa ba nani wan den yedi o, maama, li kuli baa tua o yaa puoli ŋuani nni. ¹⁹ Abalahama dandanli ki den jiidi ba ke o den pia bina kobiga, ke o gbanandi tadi yeni o pua Sala bina den pendi ti madi. ²⁰ ama o den kpiagidi utienu ki daano ke o baa tieni opo o ñoaniani kuli o ki den tie pajuagili daano. ²¹ o den ŋanbi ki daani ki go bani cain ke utienu n niano yaa ñoaniani kuli o baa tieni la. ²² li yaa po utienu den ŋanbi opo ke o tie yua n tiegi. ²³ laa tie Abalahama bebe yaa po ka, ama o den diani ki bua wan ŋanbi li kuli. ²⁴ utienu den guani ki diani ke li tie ti moko yaa po wan baa nuali yaaba ke ti tiegi tinba yaaba n daani ti yonbi daano jesu kilisiti yua nden fii bi tinkpiba siiga nni. ²⁵ naan kani ke o den gaa ti tuon biidi ki kpe, ki gua ki fini ti ke ti tiegi.

Diangbenga 5

¹ Tin dugi Jesu po n cedike ti laa u faabu, kiguani ki mangi yeni UTienu. ² o ŋalibaliga po n cedi ke ti dugi o po yeni, ti mo pia ti ñuadi o

kani. ³ Tin ji yaa mangidi ti pali fala nni ki nan bandi ke fala n baadi yeniania. ⁴ Ania n baadi yenili dandanli. ⁵ Li dandanli mo kan bondi nilo kelima U Tienu fuonjanmi nteni U Tienu buama ti pala nni. ⁶ K i dugini, yaa yogunu ke ti daa bo pia paalu, Krisiti bo kpe yaaba n bo yeti biidi nni po. ⁷ Yaa yogunu ke nilo ba kpenli o monkundaano po; laa kandi u bo kpenli numono po i. ⁸ Ama U Tienu wan n tie o buama kelima Jesu bo kpe ti po, yaa yogunu ke tidaa bo tie biididanba i. ⁹ Mola po u soma n cedike ti ji tie monkundanba yeni i, tijibaa ciadi yeni U Tienu mutuoli. ¹⁰ ke dugini, yaa yogunu pendi, ti bu tie u yibala i, ke jiti guani ki mangi yeni U Tienu ki togini u biga kuuma nni po, ke o miali n fie ti. ¹¹ Laa ki gbeni, tin mangi ti pala ki tienu U Tienu baligi, ti Diedo Jesu Krisiti po, yua n cedi ki ti guani ki kangi yeni U Tienu. ¹² Nani ti biidi n togini nifosaalo yendo po ki kuani b niba kuli ti biidi nni ke li baa yendi bi kuuma yeni, ke yua n ji biidi kuli wan kpe. ¹³ kelima halin lan ciliti yikodi yogunu i ke ti biidi kua dulña nni. ¹⁴ Ama mi kuuma cili hali Adama yogunu ke pan pundi Moyisi yogunu, ki gadi liiga yaaba n bobidi ki naa naaniAdama yua n bo baadi. ¹⁵ Faala paabi ki naani nani ti biidi yaala. Niyendo yaa biidi po n cedi ke boncianla bo kpe, Jesu Krisiti nalibaliga yeniu paabu jiidi niba boncianla po. ¹⁶ O nuyendo yua n biidi n baa yen yaala ki taa yeniu paabu. ke nuyendo biidi puolu po mo cedi ke ti buudi baa yeni kutubnmaali, ke faala paabu yali baa yeni ti monkundi mo ti biidi boncianla puoli lipo. ¹⁷ Niyendo baba yaa biidi yo baa yeni mi kuuma,

boncianla mo baa gaa ḡalibaliga bonciala yeni ti monkundi fala paabu JesuKrisito baba kani. ¹⁸ Lan wani, nani niyendo baba yaa biidi n cedi ke yuakuli n kpaadi biidaano lani go cedi ke niyendo monkuntuonli po mo cedi ke u paabu teni li mialibi niba kuli. ¹⁹ Nani niyendo kan colini po n cedi ke yuakulijitie biididaano, to, niyendo mo yaa colini po ba cedi nilo kuli n kpandi monkundaano. ²⁰ To ti yikodi mo nan baa ke ti biidi n ḡanmi ki yabidi i. Ama t biidi n yabi naani, ḡalibaliga ḡam ki gbie la kani. ²¹ Lan kuli ne tieni, nani ti biidi n ba yeni n kuumi n yeni, ḡalibaliga n togini ti monkundi lan baa yeni yaa miali n ki pia gbema ti Diodo Jesu Krisiti kani.

Diangbenga 6

¹ Ti baa yedi be? Tin ki ye ti tuonbiadi nni ke U Tienu ḡanbili ye ti po ki pugidi? ² Kelima; tim yaaba n kpe ti tuonbiadi po, li baa gaa ledi i tin go yaa fuo ti tuonbiadi nni? ³ I bani yaa yogunu ke bi den wuli i U Tienu ḡinma Jesu Krisiti nni, ke o kuuma po i ke i den wuli i? ⁴ Lanwani, tin den wuli yeni, bi dentaani ki piini ti yeni o o kuuma nni lan fidi ke o baa n baa ti kpiagidi, li tie u paalu n den teni ke Krisiti fii bi tinkpiiba siiga maama, ti moko baa yaa ye yeni li miapanli yeni. ⁵ Kelima ti den taani ki yeni o, ti go baa yiedi yeni o. ⁶ Ti bani ke tin den tie yaa niba kpiama, ke ti ji ki tie bani ka kelima bi den taani kipiini ti yeni Jesu lan fidi ke tin gbannandi yia pia ti tuonbiadi n bodi ke tin daa ji daa tie ti tuonbiadi yonbi. ⁷ Kelima yua n kpe fuodi yeni ti tuonbiadi.

⁸ Li yaa tie ke den kpe yeni Krisiti, ti go baa yaa daani ke ti baa ye ki fuo yeni o. ⁹ Ti bani ke Jesu den fii bi kpienba siiga, o kan go kpe kelima mi kuuma ji kipia paalu o po. ¹⁰ Wan den kpe yaa kuuma, li den tie ti tuonbiadi yapo ke o den kpe yenma li kuli po, ama mola wan gua ye ki fuo, o fuo U Tienu yapo i. ¹¹ Li tie yenma i mo yaa kani, ke yogunu baa, i den kpe i tuonbiadi po, ama mola, i fuo yeni U Tienu, Krisiti yapo. ¹² Lani yapo, yin daa tuo mani ke ti tuonbiadi n yendi i gbannandi yaala n baa kpe, yin daa tuo mani ke yaa tiendi i gbannandi bonbuakala yaala kuli. ¹³ Daa taa mani i gbannandi ki tua jongidi tuonsontiadi ama yin taa mani i ba ki teni U Tienu yua n fuo nani yin kpe ke i gbannandi tua yaa tuonsontiadi n dagidi U Tienu po yeni. ¹⁴ Daa cabi mani ti tuonbiadi n paadi i kelima yiko ji kaa die i U Tienu nanbili n ji die i. ¹⁵ Ti baa ye be? ti baa tiendi ti tuonbiadi kelima yiko paalu ji die ti; ama o nanbililia po? ¹⁶ Lanwani i bani ke yin tua yua yaa nacenba, i baa yaa colini o, i tie yua ke i colini o yeni yaa tuonsomba? ¹⁷ Ama U Tienu yaa nanbili po kelima i den tie ti tuonbiadi yaa yonbi, ama i tuo ki colini yeni i pali yaa tunda ke bi den teni i. ¹⁸ Bi den nani i ti tuonbiadi nni kuli ke i jitua mi teginma yaa yonbi. ¹⁹ N maadi nani i gbannandi n ki pia paalu yeni, li tie yeni ke i taa i gbannandi ki cabiki tua ti jongidi yeni ti tuonbiadi yaa yonbi, yeni wani cabi mani i gbannandi n tua teginma yaa ma nanmi i yaa yonbi. ²⁰ kelima yaa yogunu ke i den tie ti tuonbiadi yaa yonbi i, i бага den ki ye yeni

buudi. ²¹ Li loni i po be? ke li yaa tie fe baba? kelima li ñuadi kuli tie mi kuuma i. ²² Mola yin ñani ti biidi nni, i tua U Tienu yaa yonbi, i ji pia mi teginanma, yaa miali n kan gbeni. ²³ kelima ti biidi paabu ti mi kuuma i ama U Tienu ñanbili tie yaa miali n kan gbeni ti yonmidaano Jesu Krisiti nni.

Diangbenga 7

¹ I ki bani, kelima, n maadi yeni yaaba n bani yiko, ki yiko suani o tuonli hali ki li fagi, o nisaalo yenma nni. ² L tie nani yiko n yi cabi o pua wan kuni o ja yeni, ama li sua nani k o ja kpe, o ji ki ye yeni yiko tili. Ya yiko kadagu n den taandi wani yeni o ja yeni ji ki suani. ³ O ja da ya ye ki pia li miali, k o siedi ki kuni ja tiano, o tie conconli; ama o ja ya kpe, yiko ji pia nu o po, o ya kuni ja tiano, o ji ki tie conconli. ⁴ N naataani, li tie yeni i mɔ ya po, yaali n tie yiko po wani, i kpe li kuum n o, ki dugni yinba yeni klistu n bo taani ti gbannandi yeni, i ji pia i diedo, yua n yiedi bi tinkpiiba siigni, ki tin mɔ n ji fidi ki ya suani a tuona U Tienu po yeni. ⁵ Yen i moni, tin mon da den ye m kuuma gbannadn yeni, li yiko den kuandi ti ya maalbiidi n den caa yen ti m kuuma po. ⁶ Ama molane, ti ji ñani yiko mabl n o, k dugni ti den kpe yeni yaali n den kubi ti dansaligi. Ti ji bu fidi ki soni yen U Tienu yeni m maalpanma yaali ki fuoñanma ñmagd ti, ki ji cedi m maalkpelima. ⁷ Ti ji ba yedi be? Yiko tie bonbiili yaa? N n, ya yogunu k n bandi ti biidi ki dugni mi ñomaama po i. Tii den bani

nunponli li bo ya ki tie ñomaama nni ka. Ki da pia nunponli a lielo po. ⁸ Ti biid ji la o sanu k n ji pia li nunponli ñanduna ne bona po kuli. ⁹ Yayogunu, ki da den bani yiko, n fo, ama min ji te gbadi mi ñomaama yayogunu, ki ti biidi yendi n yinyienu k n ji kpe. ¹⁰ mi ñomaama bo tie ki lan baa yeni li miali, ama ki min ya po, li ba mi kuuma. ¹¹ Ki dugni, ti biidi la o sanu lan kani, ki tugi m ñomaama ki bɔndn nni k n kpe li ñomaama po. ¹² Yiko ji pia jɔngdi ba, ama m ñomaama ki pia tagiliba. ¹³ Yeni ki yaali n den ñani yen ji ba yen mi kuuma? N n, lan ka. ti biidi n ba yenli. Ti biidi wuoni li bonñanli ki baadi yen mi kuuma. Li tie yeni ki ti biidi wan yeni, i mɔni wan tie yaali ki mi ñomaama mɔ ji cedi ki ti biidi ji ñan ki yabdi ki pendi. ¹⁴ Ti bani ki yiko ñani U Tienu kani, ama min wani tie ya nulo ki bi kuabi ki ñan nni ti biidi nni ki ti biidi ji ña nni. ¹⁵ Ki dugni min ji bani min suani yaali. N suani min bua yaali ka, ama n suani min ki bua min sɔni yaali. ¹⁶ Li tuo k n sɔni min bo ki bua sɔni yaali. N bani ki li ki ñani. ¹⁷ Lan wani min mɔno ka suani lan, ya biidi n kubi n yeni, n cedi kin suani lan ya tuonli. ¹⁸ N bani k n ki ñani, n bua li bonñanli tiema, ama ki li nan pa yen ni. ¹⁹ N bua k min ya tie li bonñanli k nan kan fidi ki tieni, ama ti biidi yaali k, n k bua yeni, n nan tiendi lani. ²⁰ K n ya suani yaali k n bo ki bua min sɔni, min kan sɔnli ama ya biidi ye yen nni suani nni tuonli. ²¹ N ji te la ki yaali ne n ye yen nni: n ya bua sɔni bonñanli, n ji te yi juodi yeni bonbiili. ²² N bua ya yiko n ñan U Tienu

kani. ²³ Ama n go lieli ye yen n. N yam n tuo ya yiko yen, ki cedi k n tie nani dansaligi yen, ki coln ti biidi yiko. ²⁴ N tie cicagdaani paaa. nma n bu fabn nni. Ki ñani n gbannandi yaali bua wan kuan n mi kuuma nni. ²⁵ U Tienu n ga balgi. Wani baba n bu fidi k fabn nni ti yombidaano jesu klistu po kelima, n pali nni, n nua u Tienu yiko, qamaq n gbannad'n, n nua ti biidi yiko.

Diangbenga 8

¹ Lanwani i, molane, buu-cuoma bá kuli ji ki ye yaaba n fo Jesu Kiristu nni po. ² Ki dugni U Tienu Foñanma yaama puuni li miali Jesu Kiristu nni, yikodi faabi nni yeni ti biidi yeni mi kuuma yikodi. ³ Kelima, yiko n gbali yaali, ke li ñani ti gbannandi tadingu po, U Tienu wani fidi ki tieni. O soni o bijacelo ya gbannandi nni n naani yeni ti biidi gbannandi yeni, ki buni ki cuo ti tuonbiadi li gbannandi nni. ⁴ O tieni yeni ke yiko n waani ti mi teginma sanu ki dudi ti po, tinba yaaba n cuoni, kaa nua ti gbannandi ka ama U Tienu Foñanma. ⁵ Yaaba fo ti gbannandi po fiini ti gbannandi buama ya po i; yaaba n fo mi foñanma po mo fiini mi foñanma buama po i. ⁶ Kelima, ti gbannandi buacianma tie kuuma i, mi foñanma buacianma mo tie li miali yeni mi yanduanma. ⁷ Kelima ti gbannandi buacianma tie U Tienu po yibalma i, kelima maa nua U Tienu yiko, mi kan fidi ki colni yiko. ⁸ yaaba n fo ti gbannandi po kan fidi ki tua U Tienu buakaaba. ⁹ Yinba ya po, U Tienu Foñanma ya ye i niinni, yii fo ti gbannandi po ka, ama mi foñanma po i.

Nilo ya ki pia Kiristu foŋanma o niinni, waa tie Kiristu yua. ¹⁰ Kiristu ya ye yeni yi, Ti gbannandi ya kpe ti tuonbiadi po, mi foŋanma baa ye yeni yi, ki tie miali mi teginma po. ¹¹ Yua n yiedi Jesu bi kpienba (tinkpiba) siiga foŋanma ya ye yeni yi, wani yua n yiedi Jesu bi kpienba siiga ba guani ki teni i gbannankpiendi li miali kelima o foŋanma yaama ye yeni yi ya po. ¹² Lawani i, n naataani, ti ji ki pia panli ti gbannandi po ki baa lingi ti gbannandi buama ka. ¹³ Kelima i ya fo ti gbannandi n bua maama, i ba kpe; ama i ya yie ti biidi, ki kpaa i gbannandi mi foŋanma paalu po, i baa pia li miali. ¹⁴ Kelima U Tienu foŋanma n gobdi yaaba tie U Tienu ya bila i. ¹⁵ I nan ki ga yonbdi fuoma ka ki go baa jie; ama i baa ti wubdi ya foŋanma i, mani ya po i, ke ti yigni ki tua: Abba, Báa! ¹⁶ U Tienu foŋanma mi bá tieni kasiedi, ki waani ti yantiali ke ti tie U Tienu bila. ¹⁷ Lanwani i, ti ya tie o bila, ti go tie o faadila i: U Tienu faadila, ki ba bogdi li faali yeni Kieistu, li ya tie ke ti tuo yeni i mɔni ki ga fala yeni o, ti ba baa ti kpiagdi yeni o. ¹⁸ N maali ke mɔlane ya fala kan fidi ki bogdi yeni saala ya kpiagdi n ba dogdi ti po. ¹⁹ Mi yentagma mo se ki guu yeni li dandancianli U Tienu bila dogdima. ²⁰ Mi tagma den tua yuongu bonli ke li naa nua mani ya buama ka ama o tagdo yaama. ²¹ Ama li dandanli den ye, ke dayenli, mi mo ba faabi mi bá yeni ti tuonbiadi yonbdi, ki taani yeni U Tienu bila ki baa mi faabma ti kpiagdi nni. ²² Ama ti bani ke hali yeni dinne, mi tagma kuli duni yeni fala ki gbaa yeni ti madi. ²³ Li ki

tie mani baba ka, ama ti mo, tinba yaaba n baa U Tienu fojanma nani paakpiabu yeni, ti mo duni yeni fala, ki guu ke wan wubi ti ki daa ki faabi ti gbannandi. ²⁴ Kelima ti dandanli po i, ke ti baa mi faabma. Ama, ŋan nua ya dandanli ji ki tie dandanli; ŋan nua yaali, a go baa daani li ii? ²⁵ Ama ti ya daani tin ki nua yaali, ti se taajala lie i, ki guu. ²⁶ Lan tie maama n yeni, mi fojanma mo go todi ti, ti tadingu nni, kelima ti jaandi nni, tii bani yaali n dagdi ti po, ki ba mia. Ama mi fojanma mini mi bá gbaa, ki duni, ki miadi tipo. ²⁷ Ke yua fidi, ki bani yaali n ye ti pala nni bani mi fojanma maalma, kelima U Tienu po i, ke mi miadi bi niteginkaaba po. ²⁸ Tin bani yaali n tie ke, yaaba n ŋua U Tienu po yeni wan tuodi ki jagi ki yini yaaba, o taani bonli kuli ki ŋanbdi bi po. ²⁹ Kelima wan den tuodi ki bani yaaba, o den tuodi bobni ba ke bi tie o Bijua nannanli, ke o Bijua n ya tie bijakpelo o waamu siiga. ³⁰ Wan tuodi ki jagi ki bobni yaaba, bani i, ke o go yini. Wan yini yaaba, o go faabi ba, wan faabi yaaba, o go puni ba ti kpiagdi. ³¹ Ti nan ba maadi be i, lan ya bona po? U Tienu ya taa ti po ŋma ba yie ti po? ³² Wani yua n ki den tuo ki ga o Bijua fala nni, ama, o den mubni o bi niba nui nni, ke o kpe tikuli ya po, li ba ga ledi i, ke o kan go teni ti bonli kuli o ya po? ³³ ŋma ba fidi ki jalgi U Tienu n gandi yaaba? U Tienu n bu, ki faabdi. ³⁴ ŋma ba fidi ki bu ki cuo ba? Kiristu n kpe ti po, hali ke o yiedi o, ke o kaa U Tienu jienu po ti yudandi nni, wani n tie ti candaano, ki miadi ti po. ³⁵ ŋma ba fidi ki paadi ti yeni Kiristu buama? pupuagdi

bii, yanyagdi bii, falabiadma bii, mi koma bii, bi ya fie ti tiadi ki ŋa ti mubila bii, ti jawaanciandi bii, ki jugpienga i? ³⁶ Nani lan diani maama” «A ya po i, ke bi kpa ti hali yentunmunli, ke bi nua ti nani ba caa yeni ya pee o yankodikaanu yeni.» ³⁷ Ama, yeni lankuli, yua n buadi ti cedi ke ti paadi yeni ti yudandi. ³⁸ Kelima n pia li dandanli ke mi kuuma lanyaaaka li miali, bii malekinba, lanyaaaka ti yonbdi, bii molane bona bii ya yogu n ŋua ya bona, ³⁹ Lanyaaka Upaaciamu bii li bonli n kpedi maama kuli bii lan nua maama kuli, lanyaaaka tagma bakuli kan fidi ki paadi ti yeni U Tienu Buama, wan dogdi yaama Ti Diedo Jesu Kiristu nni.

Diangbenga 9

¹ N maadi momoni Krisiti nni, mini ki pua faama U Tienu fuoma wangi nni ke n ki pia faama. ² N ye yeni ti yanyagiciandi yeni li pabonli yogunukuli. ³ kelima n bi baa bua ban solini nni ki paadi nni yeni Krisiti, n kpiiba yapo, yaaba n kpi yeni ti gbannandi nni yaa namu po. ⁴ Bani Isalele buolu buudi yaaba, U Tienu den cedi ke bi tua bimomu, ki dogidi bi po o kpiagidi, ki kuani i yantaadi yeni ba, ki tieni ba o bali maama, ki dogidi bi po ban baa jaandi o maama, ki niani ba o noniagu. ⁵ Bi tie ti yaja nba puoli nuani, Krisiti moko den mali li yaa buolu nni ti gbannandi po. Wani yua n die bonla kuli. U Tienu n pagidi hali yaa yogunu kuli, Amina ⁶ Mii bua yedi ke U Tienu nonianu kipia mayuli ka. Kelima yaaban mali ki tie Isalele puoli

ɲuani, bi kuli ka tie Isalele buolu yaaba momoni. ⁷ Laa go tie Abrahamama puoli ɲuani kuli ka tie o bi monmu. Ama li yedi: «Isaka puolinuani n baa tie a buolu» ⁸ Li bua yedi ke laa tie yaaba mali nani bi nisaaliba kuli n maa maama n ba tie U Tienu bila. Ama yaaba n mali nani wani U Tienu n bili u ɲonianu maama n tie o buolu momoni. ⁹ U Tienu n bu niani yaa ñonianu n tie ne: «Binli, tin ye yaa yogunu ne yaa pundi, n baa guani ki cua, sala ba maali i bonjaga.» ¹⁰ Ama lani baba ka, Rebeka yeni Isaaka den taani bi yaaba ki mali a sanpola bilie. ¹¹ Li bilieda daa den ke cua li ɲandunli nni, ki buali ban tieni ti tuonbiadi lani yaa kaa a tuonɲanma ke U Tienu den gandi ba ke lan togini bi tuona po, ama li den ñani U Tienu yua yi wanbua yua kani. ¹² U Tienu den yedi Rebeka: «ɲan baa kpaa ki mali yua baa tuo ke daa tie nacenbiga.» ¹³ Li ba tieni nani lan diani maama: «N den bua Jakobo ki nani Esyu» ¹⁴ Lanwani, ti baa yedi be? U Tienu ki tiegi ba? yeni ka. ¹⁵ U Tienu den yedi Musa: «N baa gbia mi ninñinma min bua yua yapo. N go baa li palisiadili min buayua yapo. ¹⁶ Lanwani, laa ñani yua bua naani kani kaa, bii o mɔndilipo ka, ama li ñani U Tienu niñingbadima po. ¹⁷ kelima li diani ki yedi Farawon: «N yeni a ke a tua o badiciamo yaala yapo tie ke n bua min doɲini n paalu kelima a yapo, ki go cedi n yeli n pundi ɲanduna kuli nni kelima a yapo. ¹⁸ Lanwani U Tienu gbia mi niñima wan bua yua yapo ki go juadi li paliwan bua yua ya pali. ¹⁹ Yendo bu guani ke yedi nni: Be yapo ke U Tienu fu yeni ti? kelima ɲma n baa fidi ki yie o yanbuama? ²⁰ Fini

o nisaalo, a tie ŋma ke baa nia yeni U Tienu? U tiagu baa tuo yedi o tiamaalo ke: «Be yapo ke a maa n nni nanda? ²¹ o tiamaalo ki pia li bali yeni wan ñani yɔgikonyenli nni ki maa yaa tiagu n ba tuuni li tuonli mɔnli, ki ñani laa yɔgikonyenli nni ki maa yaa tiagu n kan tuuni tuon mɔnli. ²² Ti ji baa maadi be, U Tienu bua wan waani o pabienli ke dɔgidi u paalu ama ke nan cuo o ba bonciala ke yaabu ke dagidi, o mutuoli ²³ kelima u bua wan dɔgi o kpiagidi n yabi maama yaa niba n tie nani wan den gbadi yaa tiadi po n ninñima wan den tuodi ke gandi yaaba ke ban taani yeni o o kpiagidi nni. ²⁴ Lanwani wa yini ti Sufinba siiga baba ka, ama o yini ti yaaba n ki tie Sufinba moko siiga. ²⁵ Nani wan yedi o sawalipualo Ose tili maama: «N baa yeni yaa nibuoli n ki tie n buolu niba, ke go yini yaa buoli ki mii bua baa min bua yaaba» ²⁶ Li baa tieni yeni bi po nani kani ke yedi ba: «yii tie n buolu» Lankani bi yini ba: «U Tienu yua fuo bijaba» ²⁷ O sawalipualo Esayi den kpaandi ki maadi Isayeli ki yedi: «Isirayeli buolu yaa tie nani n ñincianma tanbini yeni, yaaba n baa tindi baa tie waamu. ²⁸ kelima O Diedo ba tieni ki juodi i tinga nni wan den yedi yaala ke li kan waagi» ²⁹ Li baa tie nani Esayi n kpia maama ki yedi: Li miali Diedo u paciamu kuli daani o yua den cedi ke ti ti siiga nitianba sieni, ti buolu den baa bodi tn tua nani Sodomu yeni Gomori yaaba yeni. ³⁰ Lanwani ti baa yedi ledi? Yaa nibuoli n ki tie Isirayeli yaaba ki den lingi n teginma laa n teginma bi dandanli po. ³¹ Ama Isirayeli buolu yaaba den lingi n teginmakelima li bali maama kubima po naa den baa. ³² Be

yaapo ke baa den laa n teginma? Baa den lingi ki baa kelima li dandanli yapo. Lanwani bi den tuudi li tantuudikaala. ³³ Nan lan diani maama: «diidi ke laa, n bili siyoo juali kani yaa tanli n baa cedi bi niba n baa, Ama yua n dugi o po kuli, o kan laa i fe baa yaa daali n cuoni.»

Diangbenga 10

¹ N naataani, n pali nni buama yeni min miadi U Tienu yaali n jaandi nni tie ke ban baa u faabu. ² N tiendi bi po kasiedi yeni bi yankuali U Tienu tuona po, ama bi nan ki pia li tuonbanma. ³ Ban ki bani U Tienu teginma sanu, ki nan lingi ke ban bili bi yuli po teginma sanu yeni, bi ki colni U Tienu teginma sanu. ⁴ Kelima Kiristu n tieni ki dudi yiko, ke lan tua faabma bi dugkaaba kuli po. ⁵ Lani n cedi ke Moyiisi waani yiko n bili ya teginma niima nni: “Ya nilo n colni lan ya teginma baa pia limiali li teginma po.” ⁶ Ama ya teginma n nani ti dudugdi kani n maadi maama n ne: “Da maadi a pali nni: “nma ba do tanpoli? Lani n ba cedi Kiristu n nna tanpoli ki jidi. ⁷ Lani yaa ka: “nma ba jidi ki kpieninga nni? “Lani n ba cedi Kiristu n fii lankani ki yiedi bi tinkpiba siiga. ⁸ Mi maama yeni nan maadi be i? Mi maama ye, ki kuu a kani, ki ye a njobu nni yeni a pali nni. Ti dudugdi ya maama n yeni, tin wangi yaama. ⁹ A ya yaadi a njobu, ki tuo, ki ga ke Jesu n tie O Diedo, ki dugi a pali nni ke U Tienu yiedi o bi kpienba siiga, a ba baa u faabu. ¹⁰ Kelima a ya dugi yeni a pali kuli, a ba baa mi teginma, a ya yaadi a njobu ki maadi bi niba siiga ke a

tuo ki ga, a ba baa li njanbli. ¹¹ Nani i diani n maadi maama: “Yua n dugi o po, o kan di fee, ¹² Lanwani i, paadma ba kuli ki ye Juufinba yeni bi nilanba siiga, kelima bi kuli pia Diedyendo i, ke o yednama ki pia banlu yaaba n jaandi ki miadi o po. ¹³ Kelima yua n jaandi O Diedo yeli po ba baa mi faabma. ¹⁴ Bi ba tieni ledi i, ki jaani ki mia ban ki daani yua ya yeli po? Bi ba tieni ledi i, ki dugi ban ki cengi yua ya maama po? Bi ba tieni ledi ki cengi o maama, nilo yaa ye ki ba waani ba? ¹⁵ Li ba tieni ledi i, bi tundkaaba n ya ye, bi yaa soni ba? Nani lan diani maama: “Diidi mani bi cenli n nani maama, bani yaaba n wangi mi yanduanma, bani yaaba n wangi a laabaalnama ! ¹⁶ Ama, bikuli ka tuo ki ga o laabaalnamo. Esayi tuodi ki maadi: “O Diedo, nma nan tuo ki gbadi a tonda maama? ¹⁷ Ti dudugdi na o nilo n gbadi yaali kani i. Ban gbia yaali mo nan na Kiristu maama kani i. ¹⁸ Lani n cedi ke n buali: “Baa gbadi ti tondu uu? Bi li gbadi, kelima li diani: “Bi nialu gedi kaankuli, ki kagni ki lindi ki tinga, bi maama mo yadi nanduna nni tinbanli kuli.” ¹⁹ Ama min buali yaali da aa: “Isirayeli yaaba ki den bani bii? Moyisi den kpia ki maadi: “N ba cedi yaaba n ki dagdi yeni buolu n nuni yi li mutuoli lan tua i po ponponli, n ba cedi ya buolu n ki pia banma n fiini i pala. ²⁰ Esayi go paani o pali, ki maadi: “Yaaba n den ki lingi nni yeni, bani n la nni. N dogdi ki waani n ba yaaba n den ki pia n buama po.” ²¹ Ama o maadi Isirayeli yaaba po ne: “N tiani n nui yentunmunli ki bua mangi yeni yaaba

n fiindi mi yenyiema yeni a tubkangbada buolu.

Diangbenga 11

¹ Lanwani i, n ji buali ne: “U Tienu ji luni o buolu yo oo? yeni ka! Kelima n mo tie Isirayeli yua, ki tie Abalahama puolnuanu, ki tie Benjamini cuuli nni yua. ² U Tienu ki ñoli ya buolu ke o den tuodi ki bani hali ke li fagi. I ki bani i diani n maadi Eli po ya maama aa? wan den fabni maama U tienu kani Isayeli yaaba po, ki tua: ³ “ O Diedo, bi kpaá a sawalpuaba, ki tudi ki luni a jaanbinbinda; mini baba n sieni ke bi go lingi ke ban biani n miali. ⁴ Ama U Tienu guani ki jiini o be i? O jiini ki yedi: «N guuni n yuli po niba tuda lele, yaaba n dá ki gbaani ki pugi o bulo Baali. ⁵ Li go tie yeni i, molane, nitianba sieni, ban gandi yaaba U Tienu ñalbalgo po. ⁶ Ama li ya tie li ñanbli po, lani naa nua a tuona; lanyaka li nan ji ki tie ñanbli yeni i moni. Li ya tie ke li nua tuana mo, li ji ki tie ñanbli, lanyaka li tuona ji ki tie tuona. ⁷ Lankuli wangi be i? Isirayeli yaaba ki baa ban den lingi yaali, ama U Tienu ñanbli po, ban gandi yaaba baa la. yaaba n sieni ki tie pajuaga danba wani ki baa pu. ⁸ Nani i diani n yedi maama: “U Tienu teni ba mi yanpiiyema, bi pia i nuni ki naa nua, ki pia a tuba ki naa gbia, hali yeni mola kuli. ⁹ Dafidi moko yedi: “Bi jedikaanu n tua bi po diagu, ki tua taalu bii tingbali, ban pa ki baa bi tuonbiadi po sugli. ¹⁰ Bi nuni n bondi, ban ji da nua, bi ciamu n poli, ki buani bi jumu, ban ya tiibi yognu kuli. ¹¹ N ji buali da: “Bi tuudma ji

tua bi tingbali yo oo? yeni ka! Ama bi tingbali cedi ke bi nilanba baa mi faabma, ke li tua bi po ponponli, ki fiini bi pala. ¹² To, bi tingbali ya tua ṅanduna po ṅalmani, ke bi pɔɔma mo cedi ke bi nilanba baa ṅalmani, bikuli ya lebdi bi pala, lanyanya ṅalmani ka baa cie ee? ¹³ N maadi yinba i, bi nilanba: Min tie tondo bi nilanba siiga n ne, n jaandi U Tienu n tuonli po. ¹⁴ Li ya bi ba tuo, min fiini n naataani pala, ki kuani ba li ponponli, ki faabi tianba. ¹⁵ Kelima U Tienu ya luni o buolu, ke ṅanduna guani ki mangi yeni o, bi ya guani ki ṅɔdi bi Diedo, li kan tua miali ka bi tinkpiba siiga aa? ¹⁶ Bi yedi ke a bonkpiala ya ṅani, ki dagdi U Tienu po, li tie ke ku kpaangu kuli mo ṅani, ki dagdi U Tienu po i. A jiina ya kpa, ki dagdi U Tienu po, li tie ke a bena mo dagdi ki ṅani U Tienu po i. ¹⁷ Bi ya cua ki ṅani bentiana, ke fini tilialbu benu, ke a tugni, ki baadi bu tiṅuukaabu sinma li beni kaanu, ¹⁸ ṅan da kpiadi a yuli i beni yeni yeli po ka. A ya kpiagdi a yuli, ṅan ya bani ke fini ka tugi a jiina; ama a jiina n tugi a. ¹⁹ A ba maadi: “Bi cua ki ṅani i beni, ke n mo fidi ki tugni. ²⁰ Li tie mɔmɔni ke ya beni n ki pia dandanli i, ke bi cua ki ṅani; ke fini a tuugi kelima a dandanli po i. ṅan ji da pia japaadi, ama ṅan ya jie. ²¹ Kelima U Tienu ya ki tuo ki ṅa bu tiṅuukaabu beni, o kan di sugli fini bu tilialbu beni mo ya po. ²² Lanwani i, ṅan colni U Tienu ṅanbli, yeni o maba. A maba yaaba n tudi ki yie o maama po; ṅanbli fini yua n tiegi po. lanyaaaka o ba cua ki ṅani o mo. ²³ Bani yaaba n tudi mo, bi ya ki tundi ki

ye mi tudma nni, ki lebdi bi pala, o ba guani ki tugni bi mo, kelima U Tienu paaciamu po, o ba fidi ki guani ki tugni bi mo. ²⁴ Fini yua den ñani bu tiilialbu po, ke bi tugni a yeni bu tiijuukaabu, ke a naa tuodi ki tie bu, bani yaaba n den ñani bu tiijuukaabu kani n ji kan guani ki tugni yeni bi tiibuolu uu? ²⁵ Kelima, n naataani, n ki bua ke ya yaalidgu bonli ne duagi yi, ki ba cedi yin yini i yula yanfodanba; Li tie ke Isirayeli yaaba bi tianba juagi bi pala, ki baá mi tudma nni, hali ke bi nilanba kuli baa ki kua, ki baa U Tienu ñanbli. ²⁶ Lani n cedi ke Isirayeli yaaba kuli ba baa mi faabma nani lan diani maama: “O candaano ba ña Siyon, ki cua ki ñani ti tuonbiadi Isirayeli yaaba pali nni.” ²⁷ N ya piini bi tuonbiadi, lani n ba tua n ñonianu yeni ba. ²⁸ Yaali n nua o laabaalɲamo po, bi tie yibalinba kelima yinba bi nilanba ya po; ama yaali n nua ban gandi yaaba li ñanbli po, bi tie U Tienu n bua yaaba kelima bi yaajanba po. ²⁹ Kelima U Tienu yiinu yeni o paabu ki pia lebdima. ³⁰ Nani yoghubá, i den ki tuo ki ɲua U Tienu n bili ya sanu, ke bi tudma po, ke i baa U Tienu niñingbadma yeni, ³¹ Bi mo tudi U Tienu sanu, ke yin baa ya niñingbadma po yeni ya po, bi mo n baa mi niñingbadma ³² Kelima U Tienu luoni bi niba kuli mi ti tuonbiadi nni, ke wan fidi ki gbadi bikuli niñima. ³³ kesaa, U Tienu ɲalmani yeni o yanfuoma yeni o banma yabi ki go ñua! ɲma ba fidi ki kpaagi o yanjaga? ɲma ba fidi ki bandi o sanbila? ³⁴ ɲma kpaagi ki bandi U Tienu maalma? bii ɲma n ba fidi ki tua o ceglika? ³⁵ ɲma kpia ki teni U Tienu bonli ki ji guu ke wan

ɲmiani o? ³⁶ Bonli kuli ñani U Tienu kani i, wani n die likuli, likuli ye o ya po i. Wani n yeni ti kpiagdi yeni ti yudandi li bina yeni li bina! Ami !

Diangbenga 12

¹ N naataani, n mia yi ki go paandi i pala ke yin diidi U Tienu niñingbadma po, ki yidi i gbannandi ya salga fuo, ki ɲani, ki mani U Tienu po. Lani n ba todi yin fidi ki kpiagi o bonɲanla. ² Da ɲua mani molane jamaano ka. Yin lebdi i pala, ki pandi i yantiali, ki fidi ki bandi U Tienu buama, yeni yaali tuagi, ki mani, ki ɲani cain. ³ U Tienu ń puni nni ya ɲanbli po, n miadi i siiga nni yuakuli, ke obá ń da dongi o yuli, ki maali ke o cie o lieba, ama, yuakuli ń maali yeni mi yanfuoma, ki dagni U Tienu ń seni o dudugdi naani. ⁴ Kelima nani tin pia i gbannanbuoli, ke ti taani ki tie ti gbanu yeni, li gbannandi kuli naa taa taa tuona. ⁵ Lanwani, tinba yaaba n yabi, ti taani ki tie gbannanyendu i, Kiristu nni. ⁶ Nani tin pia yuakuli yeni o yenpaabu, ke bu ɲua wan baa ya ɲanbli yeni i, yua n pia sawali paabu, wan ya wangi ke li ɲua o dudugdi ń dagdi maama. ⁷ Yua n pia tuonli paabu, wan ya tuuni. Li ya tie tundma paabu, wan ya tundi. ⁸ Yua n pia ya paabu n paagdi bi niba pala, wan ya paagdi bi pala; yua pia li todli paabu, wan ya todi yeni ti bulcindi. Yua ya paabu tie mi gobdima, wan ya gobdi yeni li yankuali. Yua n pia ti niñinpadi baabu, wan ya tuuni yeni li pamanli. ⁹ Mi buama ń logdi mi muyima. Yin ya jie ti biidi. Yin ɲanbi

ki mubni yaali ɲani nuujadlie. ¹⁰ Yaali n nua i naataani buama, i pala ń ya siadi i lieba po; yaali nua ti bulcindi, yin cɔlni i yaba. ¹¹ I gbanu ń ya saagi yeni li tuonli, ki nan ɲa i kpadje. Yin ya tiegi U Tieniu tuona nni, ki tuuni U Tieniu po. ¹² I pala ń ya mani li dandanli po. Fala yogu, yin tieni li juunli ki ya jaandi yognu kuli. ¹³ Yin ya todi bi niteginkaaba bi buama banlu, ki ya bobindi bi canba po ku canmangu. ¹⁴ Yin yadi mi yedɲanma yaaba n wangi yi fala po, yadi mani mi yedɲanma bi po, ki da solini. ¹⁵ Yin mangi i pala yeni yaaba n mangdi bi pala, ki buudi yeni yaaba n buudi. ¹⁶ Yin ya pia maalyenma i lieba po. Yin da pia japaadi maalma, ama li yumiinli maalma. Da yini mani i bá ke i tie yanfodanba. ¹⁷ Yua tieni yi biadma, yin da ɲmiani o biadma. Yin lingi yaali n ɲani bi niba kuli po. ¹⁸ Li ya tie ke li maa i ya po i, ke i ba fidi, yin tieni ania ki ya ye yeni bi niba kuli mi yanduanma nni. ¹⁹ N buakaaba, da tuu mani panli i bá. yin guudi U Tieniu pabienli cuama; kelima li diani: «Li pantuuli tie n yaali, mini n ba tuu mi biadma panli, O Diedo n maadi.» ²⁰ Ama, koma ya pia a yibaliya, ɲan puni o mi jiema, ñuñuunu n ya pia o, ɲan puni o mi ñima; kelima a ya tieni yeni, mukuantona i, ke a tugni o. ²¹ Da ɲa ti biidi ń paadi ɲa, ama ɲan tieni mi ɲanma, lan paadi yaali bia.

Diangbenga 13

¹ Nilo kuli n yaa cɔlni yikodanba, kelima yiko ki ye ke ki ñani U Tieniu kani kaa. Yaa yikodanba

n ye kuli, U Tienu n kaani ba. ² Lani, yua n yie bi yikodanba yie U Tienu n sieni ke o bona n baa yaa suani maama, ke U Tienu mutuoli baa jiidi o po. ³ kelima yikodanba ki ye ke ban yaa mabindi ŋanma ka, ama ti biidi. Da jie mani bi ka. I ya ŋanbidi, bi baa pagi i. ⁴ kelima U Tienu tuonsɔnba ye i po i. Ama i yaa tie biidi, yaa bani mani ke bi baa ŋmagi i tuba. ⁵ Li yaa po i ke ti coldi bo baa tie yeni yanjagili i, ama mabiili ka. ⁶ Li po, yaa paa mani i panpaani kelima bi yikodanba tie U Tienu tuonsɔnba i ki fiini bi tuona nni. ⁷ Paa mani yua kuli yin baa paagu yaala: paa mani o lonpo gaali o lonpo, i panpani daano mo o panpani, colni mani yua dagidi yin colni o, ki selini yua dagidi yin selini o. ⁸ Daa pia mani nilo baa yaa panli li yaa ki tie ke yin yaa bua i lieba baba yaaka. Kelima yua bua o lielo tiendi yikodi n bua yaala kuli. ⁹ Yeni, a kan conmi, a kan kpaa nilo, a kan suu, ŋan daa bua a lielo bonla yeni yaali n sieni kuli taani ki tie bonyenla: «A baa bua a lielo nani a baa yeni.» ¹⁰ Mi buanma ki duolidi o baa, li po n ke mi buanma tie mala. ¹¹ Lanwani, i bandi ke u yogu ba ke yin findi kelima ti fiema nagi ki cie yaa yogunu ke ti den gaa o. ¹² U yɔgisiigu pendi o ke u ti siŋaagu mo nagi o, tin ŋaa mani li bonbonli nni tuona kuli ki taa mi yinma jakɔntiadi ¹³ Yin yaa suani a papientuona nani lan buali ke tin yaa suani u yensiigu nni yeni. Tin ŋaa mani li jiedicianli yeni li dañucianli, a concona tuona yeni ti jɔngindi tuona, a kɔnkɔna yeni i nanga. ¹⁴ Tugi mani ti yonmidaano Jesu Kirisiti ke wan

tua i jakontiadi ke yin laa ki ji daa kpaani ke yin soni i yanma n kua yaa tuonbiidi nni kuli.

Diangbenga 14

¹ Ga mani yua ntadi ti dudugdi nni cangu, ki da teni o tagli yeni i maakpaga. ² O nilo ye, ke o dududi po, ke o di bonli kuli, yua tadi wani ii, di kpinfaadi yeni luana baba i, ³ Yua n di bonli kuli n da nundi yua n ki di bonli kuli, ke yua n ki di bonli kuli mo n da jalgi yua n di bonli kuli. Kelima U Tienu tuo o tuada. ⁴ A tie nma i ki ba jalgi nitiani yonbo? O ya se ee, o ya baá aa, li tie o canbáa maamam i. Ama o baa se, kelima U Tienu ba pugni o u paalu ki cedi wan ya se. ⁵ Poyenpo, nilo baa maali, ke o cie o lielolo. Potoli po, tiano mo n maali ke bikuli doo i. Yuakuli n bili o yuli nni ke o maalma tiegi. ⁶ Yua n kpaagi li daali, kpaagi li O Diedo po i; ke yua n di mo, o di O Diedo po i, kelima o tiendi U Tienu balga. Yua n ki dini, cuo o yuli kaa dini O Diedo po i, o mo tiendi U Tienu balga. ⁷ Kelima, obakuli ki kubi o miali o yuceli po. ⁸ Kelima ti fo, ti fo O Diedo po i; ti ya kpe mo, tikpe O Diedo po i. Lanwani ii, tin fo oo, tin kpe ee, ti tie O Diedo yaaba i. ⁹ Kelima, lanyapo i ke Kiristo bo kpe, ki go fo, ke wan ya tie bi kpienba yeni yaaba fo kuli Diedo. ¹⁰ Ama, fini, be n cedi ke jalgi a kpiilo? Ke fini mo, be n cedi ke a nundi a kpiilo? Kelima bi ba jia tikuli buudi U Tienu kalkaanu. ¹¹ Kelima, li diani, “N fo” O Diedo n yedi lani, “Mini ya po, dunli kuli ba gbaani, lanbu kuli n yaadi ki kpiagi U Tienu yeli.” ¹² Yeni, ke yuakuli ba togdi o yuli

po U Tienu nintuali o tuada. ¹³ Lanwani ii, tin da jalgi ti lieba, ama, tin jagi ki cuo, ke nilo kan tua o lielo po tantuudkaali bii diagu o naataano po. ¹⁴ N bani, ke n pali go paa Jesu po, ke libakuli ki jogni li yuli po. Kase yua maali ke bonli kuli tie jogindi o po. ¹⁵ Mi jiema po, a ya ba yagi a kpiilo yama, lanwani ii, n̄aa ji cuoni mibuama sanu po ka. Da cedi mani ti jiedi po, Kiristo n̄ kpe yua yapo n̄ bia. ¹⁶ Lanwani ii, yin da cedi i tuadn̄ama n̄ tua tuatiigu. ¹⁷ Kelima, U Tienu Diema ki tie jiedi yeni bonñukaama ya maama ka, ama, li tie mi teginma, mi yanduanma, yeni li pamanli mi Fonjanma nni. ¹⁸ Lanwani ii, yua n tuuni Kiristo po, ki tuagi lanyas sanu, U Tienu ba tuo o yema, bi niba mo n̄ pagi o tuada. ¹⁹ Lanwani ii, tin ya n̄ua mi buama sanu yeni yaali n ba n̄anbi yuakuli. ²⁰ Da biidi U Tienu tuonli ti jiedi po. Tin ya bani ke bonlikuli n̄ani, ama, li jogni yua n ba di, ki tua tantuudkaali o lieba po i. ²¹ Li n̄ani ke nilo n̄ da n̄mani nandi, ki da n̄nu daama mo, yeni ya bonli n ba cedi a kpiilo yama n̄ n̄a a niinni. ²² n̄an pia ya dudugdi, tin ya ye fini yeni U Tienu siiga. Mi yedin̄anma baa ye yeni yua n ki jalgi o yuli wan jagi ki cuo yaali ya po. ²³ Yua ya yama n lengidi, ke o dini, o ba taa i tagli, kelima laa n̄ani ti dudugdi kani ka. To yaali n ki tie dudugdi maama mo, tie tuonbiadi i.

Diangbenga 15

¹ Molane, tinba yaaba n pia u paalu n̄ gbadi a tadm̄a tadingu niima nni, ki da dongi ti yuli.

² Ti siig, yuakuli n̄ ya tie ti yaali n n̄ani, ki mangi

o lielo pali, klan pugni o dudugdi. ³ Kelima bá Kiristo bo ki dongi o yuli. O bo li tie nani lan diani maama yeni, yaaba n den sugdi a sugdi guani n yuli po.” ⁴ Kelima, ban bo diani ya diani kuli tie tinba ya tundma po i, ke a i diani n wangi ya juunli yeni yin paandi ti pala maama, tin fidi ki baa li dandanli. ⁵ N miadi ke li juunli yeni mi baagima Tienu n cedi yuakuli n taa yantiayenli o lielo po nani Jesu Kiristo yeni. ⁶ Ke tin fidi ki taani yantiayenli yeni n̄oyenbu, ki fidi ki kpiagi ti Diedo Jesu Kiristo Báa yeni O Tienu. ⁷ Lanwani ii, yin ya gaani i lieba cangu nani Kiristo n ga i cangu maama ke wan kpiagi U Tienu yeli. ⁸ Kelima, n yedi ke Kiristo yua ku k̄onciagu naciemo ki waani U Tienu m̄om̄oni, ke lan d̄ogdi ki waani wan tieni yeni i yaajanba ya n̄onianu. ⁹ Yeni bi nilanba ke ban tieni U Tienu balga, o niñingbadma po. Nani lan diani maama, “Lanyognu n kpiagi a yeli bi nilanba siiga, ki yiini ki dondi a yeli.” ¹⁰ Li go diani, “Mangi mani i pala, bi nilanba, yinba yeni i dogtieba.” ¹¹ Ki go diani, “Dondi mani O Diedo, yinba bi nilanba kuli; bi dogtieba kuli n dondi o.” ¹² Isayi go yedi, “Li benpaali ba pudi Jese cugli nni, ki fii, ki diedi bi nilanba. Bi nilanba ba baa li dandanli o po.” ¹³ Molane, N miadi ke U Tienu dandanli n gbieni yi yeni ti dudugdi pamanli yeni mi yanduanma, ke yin ya gbie yeni li dandanli Mi Fojanma paalu po. ¹⁴ N kpiiba, mini m̄ono pali paa i po, N pali paa i po, kelima yinba m̄ono gbie yeni ti n̄andi, ki gbie yeni banmabuoli kuli. N pali go paa i po kelima, i ba fidi ki ya tigi i lieba. ¹⁵ N go dangi

yi ya tisonkaali ne yeni li pamancianli, ki bua min tiadi yi, kelima U tienu n' puni nni ya paabu po. ¹⁶ Li paabu tie ke n ba tua Jesu Kiristo n ba soni ya naaciemo bi nilanba siiga. Ke min tua salga yidka, ki waani ba U Tienu laabaalɓamo. N ba tieni lani, lan todi, bi nilanba paabu n' tua ya paabu n nani ki gbie yeni mi Fonɓanma. ¹⁷ N pamancianli tie ke min kpiagi Jesu Kiristo yeli yeni U Tienu n' tieni ya bona kuli. ¹⁸ Kelima mii pia papaali ki ba yedi libakuli kase Kiristo n' soni ya tuonli n po, ki ba cedi bi nilanba n' la yaalidgu yeni u paaciamu tuona, ki cɔlni. ¹⁹ Mi Fonɓanma paaciamu po min cili Jerusalema yeni li tinkundogi, ki ban pundi hali Iliri, min fidi ki yadi ki waani Kiristo laabaalɓamo. ²⁰ Lanya sanu nni i, ke n payianu den tie ke min yadi, ki waanu o laabaalɓamo, ama, li ki tie ban bani Kiristo yeli naankani ka, li tieni ke min da ti gedi ki maa nitiano n' bili ya flagli po i. ²¹ Nani lan diani maama: “Yaaba n ki kpeli ki baa li maalma o maama po, ba bandi o,” ke yaaba n ki kpeli ki gbadi mo ba gbadi niima nni. ²² Lanya po i, ke li pani nni ke mi cua i kani. ²³ Ama, mɔlane, N ji ki pia kaanu, ki ba kali ya tinbuali ne, li ki luo bina ke N lingi ke min pundi i kani. ²⁴ Lanwani ii, N ya caa, Esipaɓi, n ba jadi i kani, yin ciani nni, li waagi ke n jiki baa i yegnu. ²⁵ Mɔlane, N caa Jerusalema, ki bua soni bi dogkaaba po. ²⁶ Kelima, li baatie pamancianli i, Maseduani yeni Acihaya yaaba po, ke ban teni bu paabu, ki todi talginba, Jeruslema dugkaaba siiga. ²⁷ Nn, li den tie bi po pamancianli i, yende,

bi tie bi pandanba i. Kelima, bi nilanba ya baa bi yenpaabu, li tie ke bimo n̄ baa bikani n̄anduna bona i. ²⁸ Lanwani ii, N ya s̄oni lanyaa tuonli ki gbeni, ki diidi ki sua ke min taani ya paabu kuli kua bi nui nni, N ya caa Esipañi, N ba t̄ogni i kani. ²⁹ N bani ke min ba pundi i kani, li ba sua ke i kuli gbie yeni Kiristo yedinanma i. ³⁰ N kpiiba, M̄olane, ti Diedo Jesu Kiristo yeli po, yeni Fonanma buama po, N tigi yi, ki paandi i pala, ke yin mua ti jadi yin jaandi ki miadi U Tienu ya yognu kuli, ki todi nni. ³¹ Yin ya jaandi ki miadi ke Jude yaaba yaaba n̄ ki c̄olni yeni n̄ n̄a nni, min fuodi, ke Jerusalema dugkaaba pali n̄ mangi n̄ tuonli po. ³² Ya jaandi mani, ki mia ke U Tienu buama po, ke min pundi i kani yeni li pamanli, ki taani yeni yi ki baa mi fuoma. ³³ N miadi ke Mi yanduanma Tienu n̄ ya ye yeni ikuli. Ami

Diangbenga 16

¹ n̄ fuondi n̄ ninsalo yua n̄ tie sancle jaandiegu nni tuonsoanlo ² ke yin ga o ti yonbidaano yeli po maama ndagidi binigagidi n̄anba po yaala n̄ buali yin todo kuli, kelima wani o ba den tua todika yaa nbi n̄ yabi po yeni min yaa po kuli. ³ fuondi mani Pilisila yeni Akilasa n̄ tuonsoalieba ti yonbidaano Jesu Kilisi yeli po. ⁴ bani n̄ den luni bi miana ki fie min polo yaa miali min bebe ka tiendi ba baliga ama yeni li jaandie yaba kuli ⁵ fuondi yaa jaandiegu nye bi deni, fuondi mani Epayineta n̄ doanli moano, o tie kilisiti po bon kpiali Asi yaa dogu nni. ⁶ fuondi mani maliyama yua n̄ soani li tuonpaali yi po. ⁷ fuondi mani An

dienikusi, yeni Juniasi, n baa n ba yeni n yonbi lieba bi tie utienu tonda siiga ni moanba yaaba n kpa kicili uTienu tuonli yeni min. ⁸ fuondi n danli ANpilia ti yonbi daano yeli nni. ⁹ fuondi n tuonsoalielo yudiben kilisiti nni yeni Sitasine n danli moano ¹⁰ fuondi mani Apilasa wan yua n se ke li pa kilisiti nni yeni, Asitibolo deni yaaba. ¹¹ fuondi mani ti kpiilo Elodiana, fuondi mani Narsise den po yaaba yaaba n ye ti yonbi daano kuli. ¹² fuondi mani Trifeni yeni Trifoni yaaba n soani tuonpaali ti yonbi daano po, fuondi Pilisila wan yua n soani boncianla ti yonbidaano po. ¹³ fuondi rufu yua ke yonbidaan lugido yeni o na yua n tie ti kuli yaa na, ¹⁴ fuondi Asynkilita Fileseno, hermesi, Patroba Hermasi, yeni ti jaba yaaba n ye yeno. ¹⁵ fuondi mani Filologi, yeni Julie Merde yeni o nisalo Olynpe yeni o nigagidi n̄anba yaaba n ye yeni ba. ¹⁶ yin yaaa binini mani yi yaba ki fuodi ba. li jaandieli yaaba kuli fuondi yi, ¹⁷ moala ncegili yi yin foagimani yeniyaaba ncuoni yeni siiga mipaadima yeni a koankoana, yin kubi n tunda yaala ke yi ga n kani, yin foagidi yeni li danba ¹⁸ kelima laa nibuolu ki suani ti Yonbidaano po ka, ama bi yaa puona po, yeni ya maama nmani bi niba po ki boandi yaaba n ki daani, ¹⁹ yi coanli n pia yaa nannanli po pundi li n̄andunli kuli n ye yeni li pamanli kelima laa bonla po, n bua ke yin yaa tie yaa danba n bua yaala n n̄ani kuli po, ki sani ki n̄a yaala n bia kuli. ²⁰ li ji kan waagi mi yanduanma Tienu baa mudi sutaani yuli yi taana tii po UTienu nyaa ye yeni yi ti yonbidaano Jesu

kilisiti po. ²¹ Timote n tuonsoanlielo fuondi yi lusiyusa, jasono, yeni Sopateli n kpiiba. ²² Mini Teryusa n diani li tili ne n fuondi yi ti yonbidaano yaa yeli po. ²³ Gayusa n canba yeni yaaba n ye li jaandieli nni yaaba kuli, Elasita yua n kubi udogu ligi fuondi yi, yeni n ninjoa karitusi. ²⁴ ke ti yonbi daano Jesu kilisiti n̄anbili n yaa ye yeni yi kuli Amina ke yua n baa fidi ki todi n gbadima min wangi ya labaali n̄anmo Ti yonbi daano Jesu kilisiti nni, ²⁵ yua n fidi ki todi yi yeni olabaali n̄amo ke n todiba Jesu kilisiti nni ke nani yaala doagidi ki waani n̄asiili nni yaala ke da foagi. ²⁶ Ama moala ne o nisoaginkaaba yaaba ke UTienu den doagidi ba idian pokuli ke lan fidi ki nibuoli kuli n coanli li dandanli maama. ²⁷ ke UTienu bebe n ga ti kpiagidi yua n tie o yanfodaano li bina yeni li bina Amina.

Bible Gourmantche
The New Testament in the Gourmantche language of
Togo
Le Nouveau Testament en langue Gourmantche du
Togo

copyright © 2020 Door 43 world-wide mission community

Language: Gourmantche (Gourmanchéma)

Dialect: Gormantche

Translation by: Door 43 world-wide mission community

Contributor: Andrew Rice, Gourmantche, Gux, Parfait, Parfait-Ayanou

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-08-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 14 Aug 2020

1168f00b-eabf-5a7b-9fed-4d2120867558